

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЦИЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо професійна програма «Міжнародне та європейське право»

Спеціальність 081 «Право»

Галузь знань 08 «Право»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від 20 грудня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Цивільно-правова відповідальність
Викладач (-і)	Банасевич Ірина Іванівна, доцент, к.ю.н., доцент кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
E-mail викладача	iryna.banasevych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять викладача зі здобувачами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/informatsiia-shchodonavchalnoho-protsesu/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та практичні аспекти застосування норм цивільного права про відповідальність, а також практика реалізації відповідних норм учасниками цивільних правовідносин.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна частина. 2. Особлива частина. <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі виступають Цивільний кодекс України, закони України «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань», «Про захист прав споживачів», «Про міжнародне приватне право», «Про авторське право і суміжні права», «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» та низка інших законів.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни є формування і розвиток у здобувачів їх професійної компетенції у галузі цивільного права, спрямованої на отримання необхідного обсягу теоретичних знань щодо підстав, умов цивільно-правової відповідальності, її видів та форм, а також практичних навиків правозастосування норм про цивільно-правову відповідальність у договірних та недоговірних відносинах.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є набуття здобувачами знань та розуміння змісту норм цивільного законодавства про цивільно-правову відповідальність, формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації охоронної функції цивільного права, визначення видів юридичної відповідальності та набуття практичних навиків правильного застосування норм чинного законодавства у цій сфері на практиці.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p><u>Загальні компетентності:</u></p> <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p><u>Фахові компетентності:</u></p> <p>СК7. Здатність застосовувати норми цивільного права та інститут цивільно-правової відповідальності. СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.</p>	

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
 СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
 СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
 СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.
 СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів. роз'яснення їх правового характеру і значення

Програмні результати навчання:

ПРН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих практичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
4	081 Право	2	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Змістовий модуль 1. Загальна частина

Тема 1. Інститут відповідальності у цивільному праві: загальна характеристика	1	2	4
Тема 2. Підстави та умови відповідальності у цивільному праві відповідальності.	1	2	5
Тема 3. Види цивільно-правової відповідальності.	2	2	6
Тема 4. Форми цивільно-правової відповідальності.	2	2	7
Тема 5. Співвідношення понять «цивільно-правова відповідальність» і «захист цивільних прав».	2	2	8

Змістовий модуль 2. Особлива частина

Тема 6. Відповідальність за порушення договірних зобов'язань	2	2	8
Тема 7. Цивільно-правова відповідальність в недоговірних зобов'язаннях.	–	2	8
Тема 8. Заходи оперативного впливу в цивільному праві.	–	2	6
Тема 9. Судові способи захисту цивільних прав.	2	2	8
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.6 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у
-----------------------------	---

навчальної дисципліни	Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженого Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 10.10.2010 р. (зі наступними змінами та доповненнями). URL: https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf
Вимоги до письмових робіт	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма здобувачами письмової модульної контрольної роботи на 9-му занятті, яка охоплює усі питання навчальної дисципліни. На контрольну виносяться 1 теоретичне і 1 практичне завдання, які оцінюються по 10 балів кожне та 15 тестових питань, кожне з яких оцінюється у 10 балів. Максимальний бал за контрольну складає 50. <u>За бажанням (для отримання додаткових від 1 до 5-ти балів)</u> здобувач може виконати індивідуальне завдання за темою семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань знаходяться в <i>Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять, які розміщені на сайті кафедри.</i>
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.1-4.3, 4.61, 4.62, 5.1.1.3 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань здобувачів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Якщо здобувач освіти виконав усі види робіт, передбачені силабусом та набрав за результатами семестрового (поточного) контролю не менше 50 балів, то набраний ним бал зараховується як підсумковий контроль (залік).
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – залік – проводиться, якщо здобувач освіти набрав за результатами семестрового (поточного) контролю менше 50 балів. Залік проводиться в письмовій формі та передбачає виконання письмової залікової роботи на предмет з'ясування опанування магістрантом змісту навчальної дисципліни, системності набутих ним компетентностей. Заліковий білет включає 1 теоретичне питання, 1 задачу, які оцінюються по 20 балів кожне та 20 тестових завдань, кожне з яких оцінюється у 3 бали. Максимальний бал за залік – 100 балів. Залік може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/ . У такому разі залік проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється в 2 бали.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання здобувачами однієї обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, які магістранти опановують самостійно (перелік міститься у Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях, розв'язування тестових завдань з використанням технологій дистанційного навчання на платформі <https://d-learn.pnu.edu.ua/>, а також додаткових письмових індивідуальних завдань.

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та

науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають семінарські заняття навчальної дисципліни.

Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

Лекційні заняття можуть проводитися з використанням технологій дистанційного навчання. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник навчальної дисципліни віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу здобувача (п. 5.1.2 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженого Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 10.10.2010 р. (зі наступними змінами та доповненнями). URL: <https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf>

Неформальна освіта:

Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (редакція 3) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Канзафарова І. С. Теорія цивільно-правової відповідальності. Одеса: «Астропрінт», 2006. 264 с.
2. Кот О.О. Здійснення та захист суб'єктивних цивільних прав: проблеми теорії та судової практики : монографія. Київ : Алерта, 2017. 494 с.
3. Майданик Р.А. Цивільно-правова відповідальність / Юридична відповідальність: проблеми виключення та звільнення / Колектив авторів, відп. ред. Ю.В. Баулін. Донецьк : ПП «ВД «Кальміус», 2013. С. 86-147
4. Кузнецова Н. Інститут цивільно-правової відповідальності у вітчизняній та зарубіжній доктрині. Право України. 2019. №1. С. 186-203. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/files/2018_08_civ_pr_vidp_med_dopomoga.pdf
5. Кравчук Д.В. Умови цивільно-правової відповідальності держави. Київський юридичний журнал. 2022. Вип. 2. С. 30-38. URL: <https://journals.fpk.kyiv.ua/index.php/kyivlawjournal/article/view/12/11>

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках для підготовки до семінарських занять та самостійної роботи.

Викладач:

Ірина БАНАСЕВИЧ,
доцентка кафедри цивільного права